

Sámisoga lávlla

Isak Saba 1875-1921

Guhkin davvin Dávvgáid vuolde
sabmá suolggaid Sámieanan:
Duottar leabbá duoddar duohkin,
jávri seabbá jávrii lahka,
čohkat čilggiin, čorut čearuin
allánaddet almmi vuostá;
šávvet jogat, šuvvet vuovddit,
cahket ceakko stállenjárggat
máraideaddji mearaide.

Dálvet dáppe buolašbiekkat,
muohtaborggat, meariheamit;
sámisohka sieluin, mielain
eahccá datte eatnamiiddis:
Mátkkálašžii mánoheabit,
giđđudeaddji guovssahasat
ruoškkas, ruovggas rođuin gullo,
juhca jávriin, jalgadasain,
geresskálla máđii miel`.

Ja go geassebeaivváš gollut
mehciid, mearaid, mearragáttiid,
golli siste guollebivdit
suilot mearain, suilot jávriin,
gollin čuvget čáhcelottit,
silban šovvot sámi deanut,
šelgot čuoimmit, šleđgot áirrut,
luitet olbmát lávllodemiin
geavngáid, guoikkaid, goatniliid.

Sámieatnan sohkgoddi-
dat lea gierdan doddjokeahttä
goddi čuđiid, garrugávppiid,
viehkis vearevearrováldiid.
Dearvva dutnje, siktes sohka!
Dearvva dutnje, ráfi ruohtas!
Eai leat doarut dorrojuvvon,
eai leat vieljain varat vardán
sámi siivo soga sis`.

Máttarádját mis leat doвле
vuoitán vearedahkkiid badjel;
Vuostálastot, vieljat miige
sitkatvuođain soardideamit!
Beaivvi bártneid nana nálli!
Eai du vuoitte vašálaččat,
jos fal gáhttet gollegielat,
muitte máttar - máttuid sáni:
Sámieanan sámiide.

Bargobihtát Sámisoga lávlla

1. Loga vuosttaš veарssa. Čále buot luonddunamahusaid mat namuhuvvojit dán veарssas. Dávvgát,
2. Nuppi veарsa dáhpáhuvvá dálvet, muhto goas dálvet? Manne, don jáhkát nu lea? Čilge!
3. Man jahkodaga birra lea goalmát veарsa? Manne, don jáhkát nu? Čilge!
4. Párrabargu: Válljejeahkki lávlagis golbma veарbba ja golbma substantiivva maid sojaheahkki.
5. Loga njealját veарssa dárkilit. Čilge iežat sániiguin maid sámít leat ferten gierdat!
6. Gávnnat eará gállduid/čállošiid/oahppogirjjiid bokte mo sámi servodat lei 1900-logu álggus. Čilge manne ja man láhkai dát lávlla ovddasta našunálaromantihkalaš oainnu.
7. Loga dárkilit viđát veарssa. Čállí dáhttu min dahkat muhtin daguid. Mat dat leat?
8. Digaštallet: Sámisoga lávlaga loahpas čuožžu: Sámieanan sámiide. Galggašii go dán oasi váldit eret lávlagis, vai galgá go bissut ná? Maid dii oaivvildehpet? Muiet vuodustit (begrunne) iežadet ákkaid.
9. Ásahehket joavkku mas leat vihtta oasseváldi. Juohkehaš oahppá bajil ovttá veарssa. Lávlot olles lávlaga! Youtubas maid gávdno lávlla, sihke teavsttain ja teavstta haga. Ohcansátni: saami anthem.

Sámisoga lávlla

Sátnečilgehusat sámegillii ja dárogillii.
Begrepsforklaringer på samisk og norsk

Strofa/Strofe 1:

Dávvgáid s (nom.pl.: dávggát) - Karlsvogna

Sabmá v (Inf: sabmát)– oidno guhkin/skimtes i det fjerne

Suolggaid adv – hiljášit/sakte/langsomt

Leabbá v (inf: leabbát) –sáhtta oaidnit ollu duoddariid manje-manjalagaid/ ligge flatt utover, utstrakt, åpen

Seabbá v (inf: seabbát) - dievva/ligge svulmende full

Čohkat s (nom: čohkka - čohkat) – várrečohkat, fjelltopper

Čilggiin s (nom čielgi -čielggit) – várrečilggiin, doppe gos lea ceakkus vulos goapat bealde vári/på fjellryggene

Čorut s (nom: čorru - čorut) – bakketopper

Čearuin s (nom: čearru - čearut) –várrejalgadasain/ i høyfjellsslettene

Allánaddet v (inf: allánaddat) – stiger

Šávvet v (inf: šávvat) – joga jietna/brus

Šuvvet v (inf: šuvvat) – muoraid/lasttaid lihkastagaid jietna go bieggá bossu/suse

Cahket v (inf: cahkat) – heakkas ain bissut/holde seg så vidt i livet

Ceakko adj,attr (nom: ceakkus) – bratt (om terreng)

Stállenjárggat s (nom: –njárga) – boaitto bealde gilážat/små bygder i utkantstrøk,

Máraideaddji v (inf: máraidit) – bárut mearas, ábis/ vedvarende dønninger, om opprørt hav

Sámisoga lávlla

Sátnečilgehusat sámegillii ja dárogillii. Begrepsforklaringer på samisk og norsk

Strofa/Strofe 2:

Meariheamit adj, pl (nom: meariheapme sg) – hirpmus ollu, stuoris/umåtelig mye eller stort, overdådig.

Sieluin s (nom: siellu -sielut) – med sjelen

Mielain s (nom: miella - mielat) – med sinnet

Eahccá v (inf: eahccit) – čájeha ráhkkesvuođa/holde seg til, vise kjærlighet til, vise ømhet for

Mátkkálaš s (nom: mátkkálaš - mátkkálašat) – olmmoš gii johtá, mátkkošta dahje vázzá/ reisende, vandrende

Mánoheabit s (nom: mánoheahpi) – i måneskinn

Gidđudeaddji v (inf: gidđudit) –lihkadeaddji almmi čuovggat / bevegende, eller flimrende lys på himmelen

Ruoškkas adj buollaša jietna/ knakende kulde

Ruovggas s (inf: ruovggas- ruovgasat)– bohcco jietnadagat/ reingrynt

Rođuin s (nom: rohtu -rođut) – doppe gos leat suovkkat, suhkkes miesttavuovdi/ i krattet

Juhca s – (juhca –juzat) jávrriid jietna/innsjøens brus, sus

Jalgadasain s (nom: jalgadas - jalgadasat) – doppe gos leat duolba, rabas, mu-orakeahtes, geađgekeahtes eatnamat/på slettene

Geresskálla s – (skálla – skálat) gerresat skállet, gerresiid jienat geresráiddus/ komsenes lyder i reinraiden

Sámisoga lávlla

Sátnečilgehusat sámegillii ja dárogillii.
Begrepsforklaringer på samisk og norsk

Strofa/Strofe 3:

Gollut v – dahkat golleivdnin/farge med gull, forgylle

Suilot v (inf: suoilut) – sugadit fatnasis báruid alde/båten gynger på bølger

Šovvot v (inf: šoavvut)– deanuid jienat/elvens lyd, suser, durer

Šelgot v (inf: šealgut) – čuovgá/glinser

Čuoimmit s (nom: čuoibmi -čuoimmit) – guhkes muorra mainna hoigá fatnasa vuosterávdnjái/båstaker, staker

Šleđgot v (inf: šleadgut)– čuovggiha/blinker

Áirrut s (nom: áiru -áirrut) – juoga mainna suhká fatnasa/ roårer

Olbmát s (nom: olmmái –olbmát) –dás: iežat skihpár/vennen din

Geavgnáid s (nom: geavņņis- geavgnát)– garra rávnnjiide jogain/ til store, farlige stryk

Guoikkaid s (nom: guoika - guoikkat) – jogaid rávnnjiide/ til stryk, sted i elv med sterk strøm

Goatniliid s (nom: goatnil - goatnilat) – dohko gos lea jaskes čáhci deanuin dahje stuorra jogain, til stille steder i elv

Sámisoga lávlla

Sátnečilgehusat sámegillii ja dárogillii.
Begrepsforklaringer på samisk og norsk

Strofa/Strofe 4:

Sohkagoddi s – olmmoščeardda/ slekten, stammen, folkegruppen

Doddjokeahtá adv – ii leat doddjon dahje vuollánan/ uavbrutt

Čuđiid s (nom: čuhti -čuđit) – váralaš rievvárat/tsjuder, voldelige inntrengere, røvere

Garrugávppiid s – garuhuvvon gávpi/ forbannelsens forretningsvirksomhet, der noen tjener penger på andres elendighet, f.eks brennevinsalg.

Viehkis adj – gávvil/lur, slu

Vearrevarrováldiid s (nom: váldi-válddit) – amas vearrogoáibideaddjit/ fremmede skatteinnkrevere

Sitkes adj attr (nom: sitkat) – heggeš/seiglivet, utholdende

Ruohtas s (ruohtas –ruohtasat)- dat oassi šattus mii lea eatnama vuolde ja njammá alcces čázi ja minerálaid/rot

Doarut s (nom: doarrun -doarut) – soađit/kamper

Dorrojuvvon v (inf: dorrojuvvon) – lea dorrón/har blitt utkjempet

Sámisoga lávlla

Sátnečilgehusat sámegillii ja dárogillii.
Begrepsforklaringer på samisk og norsk

Strofa/Strofe 5:

Dovle tidsadverb– dolin/i fjern fortid

Vearredahkkiid s (nom: vearedahkki - vearedahkkit) – sii geat dahket veareda-
guid/kriminelle

Vuostálastot v (inf: vuostálastit)– čájeheatnot vuostemiela/ la oss gjøre motstand

Sitkatvuodain s (nom: sitkatvuohta - sitkatvuodát)– sitkatheakkain, med uthold-
enhet, eller seiglivethet

Soardideamit s (nom: soardideapme-soardideamit)– sii geat háliidit min soar-
dit/de som vil oss vondt, undertrykkerne

Nálli s (nom: nálli –nálit) – olmmošnálli/rase

Vašálaččat s (nom: vašálaš -važálaččat) – sii geat háliidit min soardit/ fiender

Gáhttet v – suodjalit ja ovdánahttit/ ta vare på

Máttar- máttuid s (nom: máttar –máddarat - máddu -máttut) – sin geat elle ovdal
min/ forfedrenes